Kısmetimizi ararken

Hasan Bey: “Evlilik olayı tamamen nasip ve kısmet işi midir? İnsanın cüz’î ihtiyarı bunda ne kadar etkilidir? Erkek bu konuda daha özgürdür. Oysa kızlar gelenlerden seçiyor! İzlenecek yol ne olmalıdır? Kızlar sadece oturup beklemeli mi? Kız tarafı olarak âilenin yapabileceği nedir?”

Nasip, Cenâb-ı Hakkın bir şeyi bizim için tensip buyurması, uygun görmesi ve onu takdir etmesidir. Kısmet de, Cenâb-ı Hakk’ın herkese kendi özel şartlarında, kendine lâzım olacak şeyleri, diğer sayısız seçeneklerden seçip ayırıp vermesidir. Her ikisi de Allah’ın tensip ve takdiri demektir.

Elbette her şey tamamen nasip ve kısmet işidir. Fakat bu, cüz’î irâdemizi inkâr etmemiz ve yok saymamız mânâsına da gelmiyor. Bir şeyde her ikisini birden algılayabilmeliyiz.

Evleneceğimiz adayı tesbit ederken, önce Allah’tan hep hayırlısını isteriz. Sonra bizim için hayırlı olabileceğini umduğumuz şahıslara ilgi duyarız. Ardından, ilgi duyduğumuz şahıslara haberci gönderip, “Allah’ın emriyle, Peygamber’in (asm) kavliyle” evlenmek niyetimizi açıklarız. Bu aşamaların hepsinde, bu teşebbüsümüzün bizim için hayırlı olmasını, bizi hayra yönlendirmesini Cenâb-ı Hak’tan hep isteriz. Hem isteriz, hem de teşebbüslerimize devam ederiz. Bir yerlerde bir olumsuzluk çıktığında, akl-ı selimle hareket edip çözmeye çalışırız. Olumsuzluklar artarsa, akl-ı selimi yine elden bırakmayız. Bu esnada etrafımıza ve çevremize de akıl danışırız, istişâre ederiz. Olumsuzlukları aşamaz, fakat bu tercihimizin bizim için hayırlı olacağını hâlâ umarsak; Allah’a dayanarak ve Allah’tan hayır bekleyerek çözüm üretmeye devam ederiz. Pes etmeyiz. Ümitsiz olmayız. Fakat olmayacak duâya da “âmin!” demeyiz. “Hayırsızsa da bu olsun, hayırlıysa da bu olsun!” tarzında bir ısrar ile hayır duâmızı bulandırmayız. Hayır istemekten vazgeçmeyiz. İşimiz yolunda gitmediğinde her şeyin bittiği evhamına kapılmamıza gerek yoktur. Allah’ın bizim için bir hayır tercihi yaptığını düşünürüz. Tevhid inancı bunu gerektirdiği gibi, huzur ve saadet de bundadır!

Evlilik tercihi meselesinde kızların seçici olmadığını söylemek yanlıştır. İslâmiyet’te

erkekler kadar kızlar da, edep ve hayâ çerçevesinde kalmak şartıyla, evlenecekleri erkeği seçmekte hür ve muhtardırlar.

Kadına seçicilik hakkı veren, edebin her türlüsünü şahsında toplayan1 Resûlullah'tan başkası değildir. Kızın veya kız tarafının da bir erkeğe talip olması söz konusu olabilir. Sehl bin Sa'd (ra) bildirdi ki: Bir kadın geldi ve bir toplulukta kendisini Resûlullah'a arz etti. Dedi ki: "Yâ Resûlallah! Ben evlilik için kendimi size arz ediyorum. Nasıl isterseniz öyle yapın! İster kendiniz alın, ister başkasıyla evlendirin!"

Bunun üzerine topluluktan birisi kalkarak:

"Yâ Resûlallah! Beni onunla evlendirin!" dedi.

Resûlullah da (asm):

"Öyleyse haydi git, araştır. Demir de olsa bir yüzük bul, getir!" buyurdu.

Adam gitti, fakat demir bir halka bile bulamadı. Bunun üzerine Resûlullah (asm):

"Kur'ân sûrelerinden ezberinde bir şey var mı?" buyurdu. Adam:

"Evet!" deyince, Resûl-i Ekrem (asm), ezberinde olan Kur'ân sûreleriyle adamı o kadınla evlendirdi.2

Anlaşılıyor ki, kızın veya kız tarafının da bir erkeğe talip olması söz konusu olabilir. Kız ailesi uygun gördüğü erkek tarafına yakın durabilir, haber gönderebilir. Bu ne ayıptır, ne de günahtır! Yeter ki, âdâb, erkân, ahlâk ve hayâ çerçevesinde olsun.

Öyleyse unutmayalım ki, "Kısmet ne ise, o olur" deyip eli kolu bağlayıp durmak doğru olmadığı gibi; hiç şüphesiz, seçicilik yapacağım diye arsız, edepsiz ve hayâsız davranmak da doğru değildir.

Dipnotlar:

1- Bediüzzaman, Lem'alar, 181
2- Nesâî, Nikâh, 1, 69